

Abyssiner og somali

- *to sider av samme sak...*

Abyssiner og somali er spesielle i kattefloraen på grunn av sin tickede pels. Den best kjente fargevarianten, viltfarget, som også var den først anerkjente, minner om fargen til skogens ville dyr. Sammenlikning med harens pels er nærliggende. H.C. Brooke gjorde seriøse sammenlikninger mellom hare- og abyssinerpels i 1920-årene. Disse to pelstyper holdt ved siden av hverandre viser at det kan være vanskelig å skille dem fra hverandre. Bare ved nøye undersøkelse av underpelsen vil en se at harens pels er grå nær huden, mens abyssinerens har varm, brun farge, hevdet han.

Tekst Lisbeth Falling

*Sanddrop's René
Oppdretter: Kate Reinert
Somali*

Ticking

Ticket pels betyr at hvert enkelt pelshår har flere bånd med farge. For den viltfargede betyr det svart tupp, så brunt, svart, brunt osv. 2 – 3 fargebånd eller flere foreskriver FIFes standard for begge rasene. Somali kan ha flere, siden pelshårene er lengre.

Ticking er regnet som et av kattens grunnmønstre og dominerer over andre mønstre som tigré, spotter og klassisk tabby. Genet er dominant og medfører at pelshårene brytes opp i fargestriper.

Abyssiner og somali er slanktypede katter, med myke linjer og et elegant utseende. Den perfekte katt har også tufser på ørespissene, et særpreg som dessverre er sjeldent i våre dager.

Plysjaktig pels

Den eneste forskjellen på rasene er

pelslengden. Abyssinerens pels skal være korthåret og ligge tett inntil kroppen. I eldre tider ble en plysj-aktig pels foretrukket noe som også muligens er årsaken til at langhårs-genet (som er recessivt) ble bevart gjennom historien. De kattene som hadde denne pelskvaliteten viste seg som regel å bære anlegg for lang pels.

Ved å studere bilder av abyssinere fra flere tidsepoker kan en se at pelslengden varierte ganske mye, og at flere abyssinere fra "gamle dager" hadde en lengre og tykkere pels enn det en ser på dagens utstillings-abyssinere.

Somaliens pels

Somaliens pels skal ha svært fine hår og være tett. Pelskvaliteten skal være veldig myk å ta på. Lengden skal være medium lang, med unntak av skuldrene hvor den kan være litt kortere. De flotteste eksemplarene har god antydning til krave og "bukser". Halen skal være godt pelset. En somali med for mye underull kan virke større og kraftigere enn den virkelig er, og kroppsformene skjules mer enn ønskelig. Det er derfor å foretrekke at man avler mot mindre underull, slik at helhetsinntrykket av katten blir slanktypet og "abyssiner-looket" kommer til sin rett. Mange somali har øretufser.

Flere fargevarianter

Somali og abyssiner er godkjente i 8 fargevarianter, 4 i den såkalte "normalfargede" serien; viltfarget (n), sorrel (o), blå (a) og fawn (p) og 4 i sølv; sortsølv (ns), sorrelsølv (os), blåsølv (as) og fawnsølv (ps).

Normalfargede etter sølvparinger kan ikke pares tilbake på linjer uten sølv i Norge.

Søskenraser

Abyssiner og somali er søskenraser og kan pares med hverandre. Abyssineravkom etter somalilinjler får betegnelsen "somalivariant" på stamtavlen. Dette er en opplysning til de som ikke ønsker å introdusere langhårs-genet i sine linjer. En slik abyssiner er en fullverdig abyssiner med like konkurranserettigheter på utstillinger som abyssinere uten langhårsanlegg.

Varianter

Mange varianter er lekke utstillings-

dyr med tufser på ørene og dyp grunnfarge, begge deler en arv fra somalilinjene. Noen varianter kan ha ubetydelige tabbmarkeringer på innsiden av forbena og ganske tydelig halsbånd – dette kan trekke noe ned i utstillingsammenheng.

Variantene er uvurderlige i somali-avlen. Somalieren er en forholdsvis ung rase i motsetning til abyssiner som regnes blant de eldste. De første kattene kom til Norge i 1981, importert av Kate Reinert (Sanddrop's). Hun gjorde en imponerende innsats ved å importere flere katter fra USA og drive bevisst avl for å øke antallet somali i Norden. Dessverre førte dette også til en svært tett innavl som vi sliter litt med i dag. Det er derfor uhyre viktig at man stadig parer abyssiner med somali for å skape flere mulige linjer og selvsagt også for å beholde korrekt type på somalieren.

Abyssinerens historie

Den første omtalte abyssiner, kalt Zula, ble hentet hjem til England som et krigstrofé fra den såkalte "abyssinerkrigen". En krig som foregikk i Abyssinia (i dag Etiopia) i Østafrika på midten av 1800-tallet.

Zula ble brakt til England en gang etter 1868 av Mrs Barret-Lennard. Katten ble malt og bildet ble publisert i en bok av Dr Gordon Stables "Cats, their Points, etc" i 1874. Etter maleriet å dømme var Zula ganske annerledes enn de abyssinere vi kjenner til i dag. Det finnes ingen sikre opplysninger om denne katten fikk avkom i England, men mye taler for at det kan ha vært innført flere liknende katter fra eksotiske strøk som britene prøvde å erobre. Som kjent er jo både perser og siameser tatt hjem til England på samme måte.

Det er i hvert fall en kjensgjerning at abyssinerliknende katter har vært høyt skattet i tidligere kulturer. Bl.a. er det funnet et bilde i en egyptisk grav som kan tidfestes til 1450 før kristus. Flere heller da til den teori at abyssineren opprinnelig stammer fra Egypt. Det er fullt trolig at viltfargede, tickede katteraser har hatt livets rett i afrikanske omgivelser. Det er også gjort undersøkelser som tyder på at sammenliknbare kattetyper er funnet i andre områder som India og Hellas.

H.C. Brook forteller om en

utstoppet katt han studerte på "Natural History Museum" i London i 1920 årene. Den var klassifisert som en "sudanesiske" villkatt (*felis ocreata*). Den hadde rustødfarge, slank bygning med slanke lemmer med lette markeringer på hale og ben. Den minte H.C. Brooks om en av datidens abyssiner "champions" med utmerket farge, men ikke så bra ticking. Han hevder videre at de eksemplarer av katter han studerte observerte at "striper" i noen individer degenererte til vage spotter som igjen endret seg til spetter eller marmorering. Et fenomen han også hadde funnet hos tidligere abyssinere. Han hevdet også at han fant flere tickede skinn på "the Great Wembley Exhibition" – det var villkattskinn fra Afrika som liknet svært på pelsfargen til en abyssiner.

Det er også godt dokumentert at det fantes såkalte "bunny-katter" i England som var brune, tickede katter med grovere utseende enn dagens abyssinere. Disse skal også ha vært kalt for "British Ticks" i tidligere registre i engelske katterklubber ved århundskiftet.

Det vi kan konkludere med er at abyssineren, slik den framstår i dag, er et

*Bastis Christiania of van Grebst
ABY o
Eierfoto: Leslie van Grebst*

Awendela av Wild Paw (N). Oppdretterfoto: Runa Storsletten. ABY

Kull fra av Wild Paw (N). Foto: Runa Storsletten.

*Amadeus De Lux av Sina Bass (N). ABY o SOM/IVAR
Eier: Katarina Søderstrøm, Oppdretter/foto: Kitty Søderstrøm.*

*(N) Rosemoe's abyssinerkull
Eier/foto: Anne-Grete Wesenberg*

(N) Rosemoe's Blue Emma, ABY a
Eierfoto: Kitty Söderström, oppdretter Anne-Grete Wesenberg

Asterix av Fristad (N).
Oppdretter/foto: Tanja Braathu

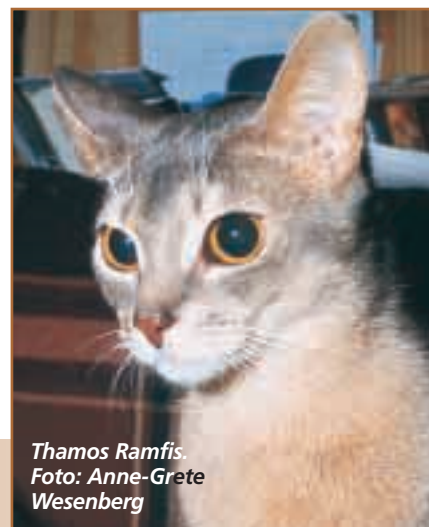
Viltfarget somali. Eier. Kate Reinert

EPIEC Sanddrop's Beate. Født 15/2-85.
Katten ble EC som semilanghår, Kat. II
og EP som korthår, Kat. III.

Sandrop's Niklas
Somali

Thamos Ramfis.
Foto: Anne-Grete
Wesenberg

«Prinsen på erten». GIP Thamos Rocco, ABY n. Oppdretter: Erik Gustavson, eier: Bitta Mørk

resultat av dyktig engelsk avlsarbeid gjennom nærmere 130 år til glede for oss rasekattentusiaster i det 21. århundre! En arv vi forplikter å forvalte på beste måte.

Somaliens historie

Somaliens historie er nært knyttet til abyssinerens. Det recessive langhårsgenet har eksistert i mange abyssinerlinjer antakelig helt fra rasens tidlige barndom i England, men kattunger med lang pels ble enten solgt som irregulære abyssinere og ikke-utstillingskatter, mens andre trolig kan ha vært brukt videre i avl "bak lukkede dører". Erfarne oppdrettere må ha oppdaget at de langhårede ville gi kattunger med den etterlengtede plysjpelsen som var svært attraktiv på abyssineren.

Langhårsgenet fulgte selvsagt med katter som ble eksportert til Amerika. I 1967 ble genet for alvor oppdaget og amerikanerne startet et møysommelig arbeid for å finne fram til mulige langhårbærere. De lyktes med sitt arbeid og klarte gjennom 1970 og -80 årene å bygge opp en flott stamme med somalikatter, og rasen ble etter hvert godkjent i CFA. Abyssineren har sitt navn fra sitt opprinnelsesland. Etiopia (tidl. Abyssinia) grenser til Somalia og derav har vi navnet somali på den "langhårede abyssineren".

Rasen ble etter hvert meget populær og den første som importerte rasen til Europa var, Jutta

Broisch fra Tyskland, som fikk en hunn og en hann fra Amerika i 1977. Etter hvert ble rasen også godkjent i FIFe. I 1981 kom den første somali til Norge. Den flotte hannkatten Foxtails Big Sky (oppdrettet av amerikanske Patricia Nell Warren) var en sensasjon, han vant mange bestetitler og ble også Årets Katt 1984.

Til å begynne med hadde abyssinere og somali litt forskjellig standard i FIFe, og somali konkurrerte sammen med semilanghårskattene i kategori II på utstillinger. Dette førte dessverre til at rasen etter hvert utviklet seg mot en større og tyngre katt enn abyssineren med vektlegging på stor pels. I 1990 endret FIFe dette og ga begge rasene helt identisk standard.

Anbefalt litteratur:

H.C. Brooke: The Abyssinian Cat (1929).

Ligger på Internett.

Helen og Sidney Denham: Child of the Goods (1951).

Ligger på Internett.

Patricia Nell Warren: Somalikatten – den langhårede abyssineren (1977).

Denne artikkelen sto første gang i KATTEN VÅR

nr. 46 – 1978 og er publisert på nytt i

Katte katalogen (1998).

Anne-Berit Smith med (N) Upendi Hannah, ABY a. Oppdretter: Hege Søgaard Nilsen

Det finnes for tiden ingen egen rasering/klubb for abyssinere og somali i Norge. Aby-Kuben som ble stiftet i 1983 opphørte i 1999. Det finnes en ring i Sverige: Aby & Somaliringen, leder: Jan Sjøgren, Kungsdal, 754 40 Uppsala, Sverige. Tel: 018-32 82 24. E-mail: royalvalley@spray.se

Det finnes også en e-mail liste som brukes flittig av mange norske og svenske ABY/SOM oppdrettere. For å bli med på den kan det sendes en blank melding til SOM-ABY-subscribe@topica.com